

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

KOD UCZNI

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*miejsce
na naklejkę*

EGZAMIN W KLASIE TRZECIEJ GIMNAZJUM

CZĘŚĆ 1. JĘZYK POLSKI

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych 12 stronach są wydrukowane **22 zadania**. Ewentualny brak stron lub inne błędy zgłoś nauczycielowi.
2. Sprawdź, czy do arkusza jest dołączona karta odpowiedzi.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
5. W arkuszu znajdują się różne typy zadań. Do niektórych zadań są podane cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Tylko jedna z nich jest dobra. Wybierz ją i zaznacz znakiem **X**, np.:

X B. C. D.

6. W niektórych zadaniach zdecyduj, czy zdanie jest prawdziwe, czy fałszywe i zaznacz znakiem **X** wybraną odpowiedź, np.:

X	F
----------	---

7. Jeśli się pomylisz, otocz znak **X** kółkiem i zaznacz inną odpowiedź, np.:

(X) B. C. ~~X~~

8. Pozostałe zadania wykonuj zgodnie z poleceniami. Rozwiązania zadań otwartych (zadania 15. i 22.) zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Powodzenia!

**UZUPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY**

Uprawnienia ucznia do:

- dostosowania kryteriów oceniania
- nieprzenoszenia zaznaczeń na kartę

Arkusz zawiera teksty liczące więcej niż 250 słów.

**21 KWIETNIA
2015**

**Godzina rozpoczęcia:
11:00**

**Czas pracy:
do 135 minut**

GH-P7-152

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 1.–6.

Adam Mickiewicz

DZIADY CZĘŚĆ II (fragment)

CHÓR

Ciemno wszędzie, głucho wszędzie,
Co to będzie, co to będzie?

GUŚLARZ

Teraz wy, pośrednie duchy.
[...]

DZIEWCZYNA

Tak, Zosią byłam, dziewczyną z tej wioski.
Imię moje u was głośnie,
Że chociaż piękna, nie chciałam zameścia
I dziewiętnastą przeigrawszy wiosnę,
Umarłam, nie znając troski
Ani prawdziwego szczęścia.
Żyłam na świecie; lecz, ach! nie dla świata!
Myśl moja, nazbyt skrzydlata,
Nigdy na ziemskiej nie spoczęła błoni¹.
Za lekkim zefirkiem² goni,
Za muszką, za kraśnym³ wiankiem,
Za motylkiem, za barankiem;
Ale nigdy za kochankiem.
Pieśni i fletów słuchałam rada:
Często, kiedy sama pasę⁴,
Do tych pasterzy goniłam stada,
Którzy mą wielbili krasę;
Lecz żadnego nie kochałam.
Za to po śmierci nie wiem, co się ze mną dzieje,
Nieznajomym ogniem pałam;
Choć sobie igras do woli,
Latam, gdzie wietrzyk zawieje,
Nic mię nie smuci, nic mię nie boli,
Jakie chcę, wyrabiam cuda.
Przędę sobie z tęczy rąbki⁵,
Z przezroczystych łez poranku
Tworzę motylki, gołąbki.
Przecież nie wiem, skąd ta nuda:
Wyglądam kogoś za każdym szelestem,
Ach, i zawsze sama jestem!
Przykro mi, bez ustanku
Wiatr mną jak piórkiem pomiata.
Nie wiem, czy jestem z tego, czy z tamtego świata.
[...]

GUŚLARZ

Czego potrzebujesz, duszeczko,
Żeby się dostać do nieba?
[...]

DZIEWCZYNA

Nic mnie, nic mnie nie potrzeba!
Niechaj podbiegną młodzieńce,
Niech mię pochwyć za ręce,
Niechaj przyciągną do ziemi,
Niech poigram chwilkę z niemi.
Bo słuchajcie i zważcie u siebie,
Że według bożego rozkazu:
Kto nie dotknął ziemi ni razu,
Ten nigdy nie może być w niebie.

CHÓR

Bo słuchajmy i zważmy u siebie,
Że według bożego rozkazu:
Kto nie dotknął ziemi ni razu,
Ten nigdy nie może być w niebie.

¹ Błonie – łąka.

² Zefir – łagodny wiatr.

³ Kraśny – piękny, urodziwy.

⁴ Pasę baranki – opiekuję się barankami.

⁵ Rąbki – chusty.

[294 słowa]

Zadanie 1. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych informacji. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

Obrzęd, na który przybywa Dziewczyna, prowadzi Guślarz.	P	F
Dziady to nazwa obrzędu ludowego poświęconego zmarłym przodkom.	P	F

Zadanie 2. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz dobrą odpowiedź.

Zosia za życia

- A. pasła baranki.
- B. robiła chusty.
- C. rysowała tęczę.
- D. hodowała motyle.

Zadanie 3. (0–1)**Dokończ zdanie. Zaznacz dobrą odpowiedź.**

Po śmierci Zosia _____

A.	jest samotna.
B.	jest szczęśliwa.
C.	tęskni za przeszłością.

Zadanie 4. (0–1)**Wskaż porównanie. Zaznacz dobrą odpowiedź.**

- A. *Myśl moja nazbyt skrzydlata.*
- B. *Wiatr mną jak piórkiem pomiata.*
- C. *Jakie chcę, wyrabiam cuda.*
- D. *Żyłam na świecie; lecz, ach! nie dla świata!*

Zadanie 5. (0–1)**Oceń, czy poniższe informacje dotyczące roli chóru są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.**

Chór tworzy tajemniczy nastrój.	P	F
Chór powtarza prawdę moralną.	P	F

Zadanie 6. (0–1)**Dokończ zdanie. Zaznacz dobrą odpowiedź.**

Z opowieści Zosi wynika, że

- A. miłość nie daje szczęścia.
- B. nie wolno lekceważyć uczuć.
- C. zdrada zawsze zostanie ukarana.
- D. szczęście polega na wybaczeniu win.

Małgorzata Musierowicz
JĘZYK TROLLI (fragment)

Regały były robione na wymiar, starannie dopasowane do wnęk¹. Wszystkie ich półki umieszczono w takiej samej odległości od siebie. Książki, które nie mieściły się ze względu na równą wielkość, zostały po prostu równo przycięte na taką wysokość, by się dały ustawić na półce.

Dziadek był zbulwersowany² zwłaszcza zawartością półki najwyższej.

– Goethe³ – mówił. – Heine⁴! – i ręce mu się trzęsły.

– Co, co? – nie rozumiał zaniepokojony właściciel.

– Koniec dziewiętnastego wieku!

– Koniec? – powtórzył właściciel.

– Ktoś – powiedział zdenerwowany dziadek – przyciął od góry cały komplet książek Goethego. I książki Heinego.

– Od góry?

– Nie widzi pan? Ucięte w jednej trzeciej wysokości – dziadek wyjął pierwszą z kilku zielonych książek. Otworzył ją i pokazał właścicielowi pizzerii.

– Jak pan chce teraz to czytać?

– Panie, ale ja tego nie chcę czytać w ogóle. Czy ja mam czas na czytanie? Tu był taki artysta, z brodą, nieduży, projektował nam restaurację. Nie był drogi, pozwoliłem mu robić, co chce. Te książki to on kupił bardzo tanio, na kilogramy, z masy spadkowej⁵. Spadkobiercy⁶ sprzedają takie rzeczy bardzo tanio. A one są ładną dekoracją.

– Są ładną dekoracją?

– No.

– Cóż. Nie pana wina. Ale chciałbym, żeby pan wiedział, że książki mają też inne funkcje. To nie są tylko kartki papieru. To są wytwory ludzkiego ducha. Zapisano na tych kartkach myśli, wzruszenia i uczucia. Czy Goethe mógł pomyśleć, że w dwudziestym pierwszym wieku będzie się przycinało jego dzieła, by ozdobić pizzerię?

Stał przez chwilę bez ruchu, a w pizzerii zapanowała zupełna cisza.

– Chłopcy – rzekł wreszcie, podnosząc głowę. – Natychmiast stąd wychodzimy. Nigdy więcej tu nie przyjdziemy.

Wyszedł na ulicę, z powodu pośpiechu i zdenerwowania, zapominając o palcie. Wynieśli je za nim szybko jego dwaj wnukowie. Dziadek stał przed nimi. Popatrzył na nich smutno.

– Gdy mnie zabraknie, nie róbcie z moich książek towaru na sprzedaż. Proszę was o to. Każda książka, jaka stoi na naszych półkach, jest cenna, wyjątkowa i potrzebna, bo każdą z nich czytał ktoś z waszych bliskich. Cieszył się tymi książkami, uczył się z nich, nad niejedną płakał, nad inną się śmiał. Jeśli sami nie będziecie ich chcieli, oddajcie je tym, którzy książki kochają. Obiecacie mi to?

Zgodzili się z dziadkiem, a potem złapali dziadka za ręce, każdy po swojej stronie.

¹ Wnęka – zagłębienie w ścianie.

² Zbulwersowany – wzburzony, poruszony.

³ Johann Wolfgang Goethe – wybitny niemiecki autor książek.

⁴ Heinrich Heine – wybitny niemiecki autor książek.

⁵ Masa spadkowa – rzeczy pozostawione w testamencie po osobie zmarłej.

⁶ Spadkobiercy – osoby, które otrzymują spadek (rzeczy) po osobie zmarłej.

Zadanie 7. (0–1)**Dokończ zdanie. Zaznacz dobrą odpowiedź.**

Opisane wydarzenia dzieją się _____

A.	w starożytności.
B.	w przyszłości.
C.	w czasach współczesnych.

Zadanie 8. (0–1)**Dokończ zdanie. Zaznacz dobrą odpowiedź.**

Przyczyną zdenerwowania dziadka było

- A. używanie książek w złym celu.
- B. sprzedawanie książek w restauracji.
- C. pozostawianie książek w testamencie.
- D. ustawianie w pizzerii tylko niemieckich książek.

Zadanie 9. (0–1)**Dokończ zdanie. Zaznacz dobrą odpowiedź.**

Z tekstu wynika, że ludzie kochają książki, bo

- A. są drogie.
- B. są kolorowe.
- C. przypominają im szkołę.
- D. wywołują one różne uczucia.

Zadanie 10. (0–1)**Dokończ zdanie. Zaznacz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie spośród 1–2.**

W tekście JĘZYK TROLLI występuje narracja

A.	pierwszoosobowa,	bo	1.	narrator jest jednym z bohaterów i uczestniczy w zdarzeniach.
B.	trzecioosobowa,		2.	narrator opowiada o zdarzeniach, których jest świadkiem.

Zadanie 11. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz dobrą odpowiedź.

Aby scharakteryzować właściciela pizzerii, wyrazy *zaradny*, *niewykształcony* należy połączyć spójnikiem

- A. *lub*.
- B. *ale*.
- C. *więc*.
- D. *czyli*.

Zadanie 12. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

W wypowiedzeniu <i>Ale one są ładną dekoracją</i> występuje orzeczenie imienne.	P	F
Przysłówek <i>smutno</i> w wypowiedzeniu <i>Popatrzył na nich smutno</i> pełni funkcję okolicznika sposobu.	P	F

Zadanie 13. (0–1)

Wskaż wypowiedzenie, w którym zastosowano styl potoczny. Zaznacz dobrą odpowiedź.

- A. *Gościu, siądź pod mym liściem.*
- B. *Panie, ale ja tego nie chcę czytać w ogóle.*
- C. *Szanowny Panie, zwracam się uprzejmie z prośbą.*
- D. *Darwinizm – teoria rozwoju życia sformułowana przez Darwina.*

Zadanie 14. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie spośród 1–2.

W przytoczonym cytacie *Regały były robione na wymiar, starannie dopasowane do wnęk. Wszystkie ich półki umieszczono w takiej samej odległości od siebie* podkreślony wyraz jest

A.	zaimkiem	użyтым w celu	1.	zastąpienia rzeczownika <i>regały</i> .
B.	przyimkiem		2.	zastąpienia rzeczownika <i>wnęk</i> .

Zadanie 15. (0–2)

Odnosząc się do tekstu, sformułuj dwa argumenty uzasadniające zdanie, że książkom należy się szacunek. Nie cytuj.

Argument 1.

.....

.....

.....

Argument 2.

.....

.....

.....

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 16.–19.

Marcin Kamiński

FANTASTYCZNA PODRÓŻ (fragment)

1. Film *Lew, czarownica i stara szafa* został nakręcony na podstawie powieści C. S. Lewisa pt. *Opowieści z Narnii*.
2. Pierwszy raz powieść wydano w 1950 roku. Książka Lewisa opowiada historię czworga rodzeństwa, które przez zaczarowaną szafę trafia do magicznego świata Narnii zamieszkałego przez fauny¹, gadające zwierzęta i mityczne bestie. Kraina pozostaje jednak pod władzą złej Białej Czarownicy, która na 100 lat pogrążyła Narnię w wiecznej zimie i pozbawiła jej mieszkańców Bożego Narodzenia. Jest jednak dla nich nadzieja. Po wielu latach nieobecności do kraju powraca jego legendarny władca – lew Aslan, który zamierza stawić czoła² Białej Czarownicy. *Lew, czarownica i stara szafa* to pełna przygód, czarów i humoru opowieść, w której dobro zawsze wygrywa, nikt z pozytywnych bohaterów nie ginie, a jeśli już przydarzy mu się coś złego, to kilka stron dalej powraca cały i zdrowy. Pisząc swoje dzieło C. S. Lewis, świadomie unikał w nim okrucieństwa.
3. Po obejrzeniu *Lwa, czarownicy i starej szafy* mam pewność, że reżyser – Andrew Adamson – był uważnym czytelnikiem dzieł Lewisa. Mimo kilku zmian względem książkowego oryginału film jest jedną z najwierniejszych ekranizacji, jakie widziałem.
4. Warto kilka słów poświęcić efektom specjalnym, dzięki którym magiczny świat wykreowany³ przez Lewisa ożył na dużym ekranie. Specjaliści od komputerowej animacji wykreowali nie tylko zapierającą dech w piersiach⁴ scenografię, ale również wiarygodne postaci bohaterów.

¹ Fauny – mitologiczne bóstwa gór i lasów górskich.

² Stawić czoła – przeciwstawić się.

³ Kreować – tworzyć.

⁴ Zapierać dech w piersiach – robić wrażenie.

Zadanie 16. (0–1)

Oceń prawdziwość stwierdzeń. Zaznacz F przy zdaniu fałszywym.

1.	Droga do bajkowego świata Narnii prowadzi przez szafę.	F
2.	Lwa Aslana długo nie było w Narnii.	F
3.	Biała Czarownica pomagała mieszkańcom Narnii.	F

Zadanie 17. (0–1)

Który akapit tekstu informuje o roku wydania książki Lewisa? Zaznacz dobrą odpowiedź.

- A. pierwszy
- B. drugi
- C. trzeci
- D. czwarty

Zadanie 18. (0–1)

W której odpowiedzi wszystkie wyrazy dotyczą filmu? Zaznacz dobrą odpowiedź.

- A. kamera, scenografia, reżyser
- B. pisarz, czytelnik, aktor
- C. przedstawienie, rzeźba, bohater
- D. książka, malarz, scena

Zadanie 19. (0–1)

Wskaż antonim* podkreślonego wyrazu w wyrażeniu magiczny świat. Zaznacz dobrą odpowiedź.

- A. realny
- B. mityczny
- C. baśniowy
- D. legendarny

* Antonim – wyraz o przeciwstawnym znaczeniu.

Rysunek do zadań 20. i 21.

Na podstawie rysunku Zbigniewa Jujki.

Zadanie 20. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz dobrą odpowiedź.

Mężczyzna, który trzyma mikrofon, występuje w roli _____

A.	pisarza.
B.	reżysera.
C.	dziennikarza.

Zadanie 21. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz dobrą odpowiedź.

Dzięki postaci krasnoludka powyższy rysunek pasuje na okładkę

- A. baśni i bajek.
- B. powieści historycznej.
- C. encyklopedii biologii.
- D. słownika języka polskiego.

Wykaz źródeł wykorzystanych w zadaniach egzaminacyjnych.

Strony 2.–3.

Na podstawie: Adam Mickiewicz, *Dziady cz. II*, [w:] tenże, *Dziady*, Warszawa 1974.

Strona 5.

Na podstawie: Małgorzata Musierowicz, *Język Trolli*, Łódź 2004.

Strona 8.

Na podstawie: Marcin Kamiński, *Fantastyczna podróż*, www.filmweb.pl

Strona 10.

Na podstawie rysunku Zbigniewa Jujki. / Zbigniew Jujka, *Obrazki na jubileusz Gdańskiego Wydawnictwa Oświatowego*, Gdańsk 2011.